

Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület

Mecseki Karsztkutató Csoport

2009. évi jelentése

A Mecseki Karsztkutató Csoport
2009. évi jelentését

Szerkesztette: Glöckler Gábor és Gál Györgyné

A fotókat készítették:

Gál György

Glöckler Gábor

Mihovics Zoltánné

Számítógépes szerkesztés:

Gál Györgyné

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
A Mecseki Karsztkutató Csoport 2009. évi munkaterve.....	4
1. Spirál-víznyelő barlang (4120-130):.....	4
2. Büdöskúti-víznyelő barlang (4120-134).....	5
FELTÁRÓ ÉS BARLANGVÉDELMI TEVÉKENYSÉG.....	6
.....	11
Térképek.....	12
Az MKCS 2008. évi kutatási objektumai a Vízfő-forrás vízgyűjtő területén.....	12
2009. évi kutatási irányok.....	13
TUDOMÁNYOS MUNKÁK, PUBLIKÁCIÓK.....	18
Kiegészítés.....	18
Az utóbbi időben közzétett néhány dolgozat bemutatása.....	23
CSOPORTÉLET.....	26
Salföld 30 Teljesítménytúra.....	26
Képek.....	30

A Mecseki Karsztkutató Csoport 2009. évi munkaterve

A Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja 2009. évre az alábbi barlangokra kért és kapott kutatási engedélyt Glöckler Gábor kutatásvezető és Rónaki László kutatásvezető helyettes irányításával:

Spirál-víznyelő   4120-130

Büdöskúti-nyelő   4120-134

1. Spirál-víznyelő barlang (4120-130):

A barlangban 2008. évben jelentős előrehaladást sikerült elérnünk. A feltárt új főjárat hossza 203 méter (főpoligon hossz), valamint öt teremmel bővült (Spirálszíve-terem, Régenvárt-terem, Teknősbéka-terem, Hosszú-terem, Ingókő-terem)

A Spirál-víznyelő barlangban, a 2009. évben az alábbi lehetséges továbbjutási pontokat kutatnánk meg:

- 1.1 **Spirálszíve-terem:** A terem aljzatában nyíló számtalan hasadékok reményteljes továbbjutási lehetőségek. Kötéltechnikával a hasadékok bejárhatóak.
- 1.2 **Teknősbéka-terem:** A teremből továbbvezető vizes járat egy jelenleg járhatatlan szűkület után aknába torkollik. A szűkület véséses-tágításával próbálunk előre jutni.
- 1.3 **Hosszú-terem:** A huzat irányát követve, az agyagkitöltést megbontva próbálunk továbbjutni. Az agyagot kitermelve és megfelelő helyre deponálva próbálunk bejutni a járatba.
- 1.4 **Kút-2:** A lapító szűkület alján a járatot agyagkitöltés zárja, melyen keresztül huzat tör fel. Az agyagot szintén zsákokban húzzuk ki a szűkületen keresztül, és árvízmentes helyen deponáljuk

A barlang jelenlegi ismert járatai még számos helyen átvizsgálásra várnak esetleges új járatok, továbbjutási pontok megtalálása érdekében. A barlangszakasz fő-poligonja az ismert szakaszokra elkészült, a térkép elkészítése a következő feladat, melyet folyamatosan végzünk

2. Büdöskúti-víznyelő barlang (4120-134)

A Mecseki Karsztkutató Csoport már több alkalommal próbálta feltárni a barlangot. Mostanra azonban a felgyorsult klímaváltozások hatására a nyelőben új vízlevezető járat nyílt meg, melynek iránya eltér az eddigi bontások irányától. Ezt az új vízjáratot követjük. A kitermelt agyagot, törmeléket vödörben húzzuk fel a felszínre, ahol a deponáljuk. Eddig mintegy 2 m³ földet termeltünk ki. A további munka során a kutatási pontot ácsolat kívánjuk megvédeni a patak hordalékától. Feltételezéseink szerint a járat a Spirál-barlang Reménytelen-szifonja mögé vezet a vizet.

FELTÁRÓ ÉS BARLANGVÉDELMI TEVÉKENYSÉG

2009. év folyamán engedélyünk alapján két barlangban folytathattunk tevékenységet:

Spirál-víznyelő barlang (4120-130) (Glöckler Gábor)

A barlangban 13 alkalommal folyt feltáró kutatás, emellett megkezdtük az Új-járatrésztérképezési munkálatait.

Elsősorban a 2008-ban felfedezett un. Új-feltárásban kerestük a továbbvezető járatokat az alábbi pontokon:

1, Hosszú-terem:

A terem 15 m magas kürtőjét kötéltechnikai módszerekkel kimásztuk. A kötélt rögzítési pontjain természetes kikötési pontokat használtunk, vagyis nem fúrtuk meg a falakat! A terem aljzatától számítva 6 m magasságban egy kis oldalfülkét találtunk. Továbbvezető járat innen nem nyílt. A terem mennyezetén, kb 15 m magasságban derékvastagságú nyílás tátong, melyből cseppkőkéreg indul. A szűkületen átpréselődtünk, felfelé még 3 méteren keresztül igen szűk, de járható az üreg. Utána azonban a járat beboltozódik, járhatatlan omladékban folytatódik, kutatása nem indokolt.

2, Spirálszíve terem aljzata:

A Spirálszíve-terem a Mecsek legnagyobb barlangterme. A terem aljzatán heverő hatalmas kőtömbök között járatok vannak, melyek ígéretesnek tűntek egy esetleges továbbjutás szempontjából.

A Spirálszíve-terem aljzata alatt – 23 m mélységben húzódik az 1996-ban feltárt Jobb-vizes-ág patakmedre, ahol a víz egy hatalmas omladékhalmokban folyik tovább. Ez az omladékhalm jelentett akkor és jelent ma is akadályt a továbbjutásban. A Spirálszíve-terem nyugati falánál nyíló ún. Omladékos –akna ezen az omladékhalmon halad át és még a Jobb-vizes ág végpontja előtt torkollik a már megismert járatrészebe. A terem északi és keleti részéből induló járatokat kutattuk meg annak reményében, hogy a vizes-ág végpontja illetve az omladékhalm mögé vezetnek.

A többszöri kísérlet, melybe még a tapasztalt barlangkutatót, Kovács Richárdot is bevontuk, egyelőre kudarcba fulladt. Ennek oka, hogy az omladék osztályozatlan kövekből áll.

A terem aljzatán heverő hatalmas kőtömbök között akadálymentesen le lehet jutni 4-5 méter mélységbe. Eddig a járat, a többtonnás köveknek köszönhetően veszélytelen. Azonban az innen továbbvezető járatok már sok kicsi, 40-50 kg-s kő között haladnak. Ezek a kisebb

kövek tartják a több-száz kg-s tömböket is. Sajnos gyakran néhány cm-s kőelek érnek csak egymáshoz, ezzel igen labilissá téve a kőhalmot. Ezek a járatok igen szűk szelvényűek, így elkerülhetetlenül hozzáértünk a „lógó” kövekhez is. Ezekről a fizikai kontaktusoktól szinte minden kőtömb megmozdul. Több kisebb omlás után jelenleg letettünk erről a kutatási irányról. Sajnos ezek a járatok a kőtömbök hatalmas súlya, valamint a szilárd aljzat vagy oldalfal hiánya miatt, melyre a biztosítás támaszkodhatna, nem biztosíthatók semmilyen módszerrel.

3, Kőfolyó:

A Spirálszive-terem D-NY-i részén található hatalmas cseppkőkéreg-fal a Cseppkőfolyó. Ez jelzi az egykoron bőségesen lezúduló víz nyomát. Ma már a vízfolyás időszakos, vagyis a felszíni esőzések függvénye. Ez a Cseppkőfolyó a terem felső részében, az aljzattól 14 m magasságban, hatalmas kőtömbök közül az ún. Kőfolyóból bukkan elő. Itt járható méretű, vagy bontható járatokat csak 6 m magasságban találtunk, ahova csak függőleges mászással lehet feljutni. Ez azért kíván nagy körültekintést, mert itt már a terem aljzata felett húsz méter magasságban dolgozunk. A biztonságos munkavégzés és közlekedés érdekében ide kötelelet építettünk be. A tonnás kőtömbök között lévő kis köveket elbontva járatot nyitottunk az omladékban. 6 méter után elértük az egykori patakmedret, melyet a sóderes hordalék és a

köveken lévő cseppkőkérgék és cseppkőfolyások jeleztek. A járat folyamatosan emelkedik. A munka lassan halad, mivel gyakran ötven kg-s köveket kell kibontanunk és elhordanunk az útból abban a járatban, ahol csak hason- kúszva lehet közlekedni. Tíz méter után elértük az első olyan fülkét, ahol már fel is lehet állni. Innen már több irányban folytatódik a járat.

4. Ingókő-terme:

Az Ingókő-termének főtéjéből nyíló felszakadást követve jutottunk el a Teknősbéka-terembe 2008-ban.

A terem bejárata előtt lévő hasadék mennyezeti omladékában néhány „fekete-lyuk” tátongott. Ezt kutattuk meg az év végén. Sikerült leomlasztanunk néhány követ és az így létrejött lyukon keresztül átréseltük magunkat az omladék fölé, ahol egy igen nagy üregbe jutottunk. A rendkívül nagy omlásveszély miatt csak néhányunk jutott fel ide.

Erről az üregről kiderült, hogy valójában egy körülbelül 25 m magas, 4 x 3 m

alapterületű kürtő alja. A továbbkutatása, felmérése csak az omladék biztosítása után lehetséges. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a kürtőben történő esetleges legkisebb omlás is elzárhatja a kifelé vezető derékvastagságú járatot.

A barlang Új-feltárás részén folyamatosan mérési-térképezési munkálatok folynak. A térkép várhatóan 2010 áprilisában fog elkészülni.

Büdöskúti nyelő (4120-134)

A víznyelő további kitisztítását, az agyag kitermelését az év elején több alkalommal tervbe vettük, egyes kutatási napokon mellék tevékenységként kisebb mértékben megkezdtuk. A törmelékot vödörben húztuk fel a felszínre, ahol a már előző évben kialakított helyen deponáltuk. Ez évben, kezdetben mintegy további 0,5 m³ földet termeltünk így ki. A tervünk az volt, hogy a Spirál barlang mellé tervezett esőbeálló építési munkálatainak elvégzésével egy időben a helyszínre szállítjuk a szükséges faanyagot, s a járatot a már korábban tervbe vett módon ácsolattal védjük az újabb elzáródástól. Sajnos e tervünket a nagy esőzések a patakmederben lezúduló víz szinte egy – két hét alatt lehetetlenné tette. A mederből ismét olyan mennyiségű hordalék (ág, fa, agyag) jutott a járatba, mely teljesen eltömődött. Még az előző évi kiindulási helyzetnél is reménytelenebb jelenleg a nyelő járatának megnyitása.

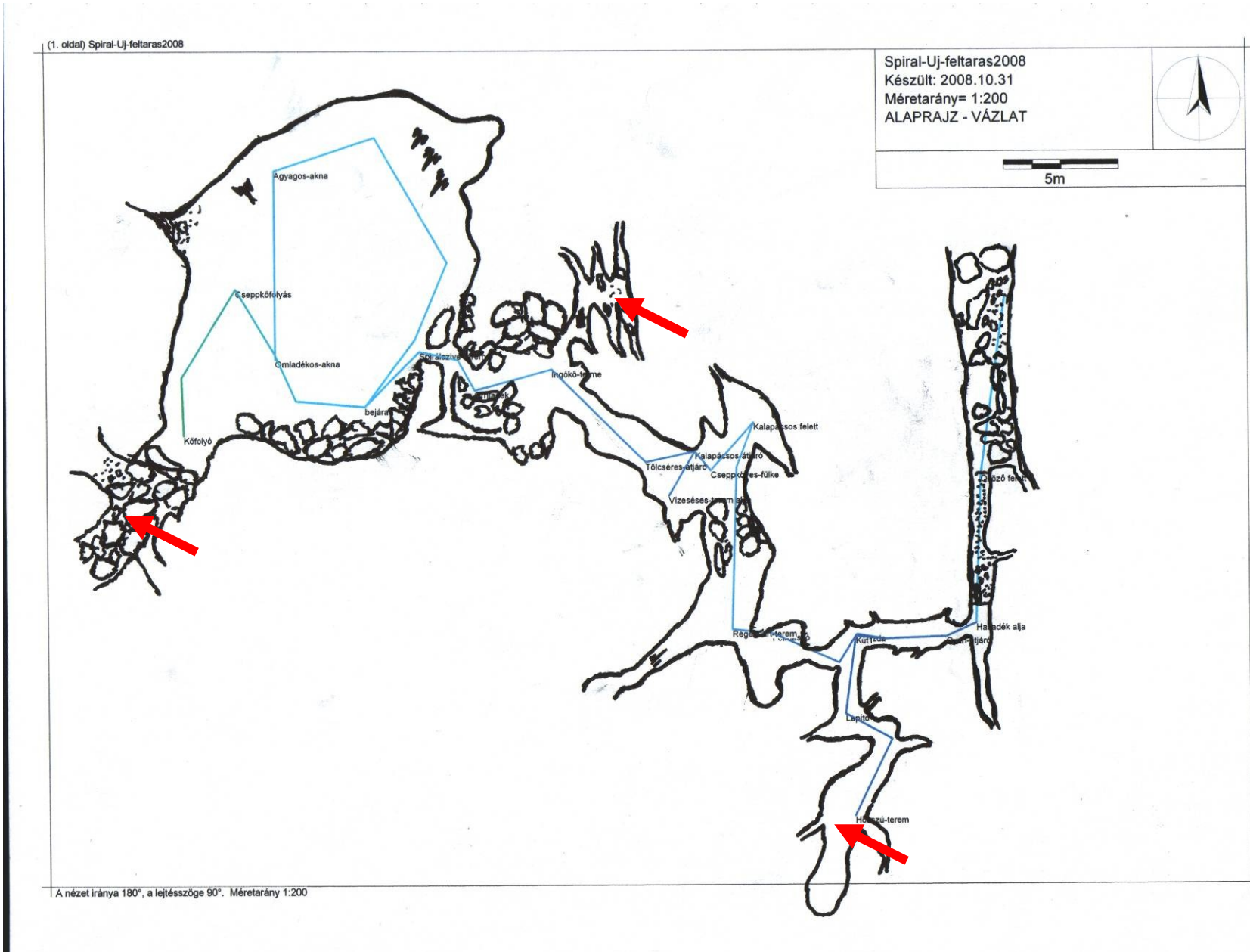

2009. évi kutatási irányok

2009. évben a három, nyíllal jelzett területen történő kutatás kb. 11 m előrejutást eredményezett.

Eseménynaptár:

(Összeállította: Glöckler Gábor)

Január 11.: Feltáró kutatás a Spirál-barlangban

Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., Gál Gy., Gál I., Rostás A.,
Északi G.,

Január 25.: Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.

A Hosszú-terem kürtőjének kimászása.

Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., Péter L., Gál Gy., Gál I., Róth A.,
Róth G., Halák M., Jónás R., Jónás G., Becze L.,

Január 31.: Éves Közgyűlés a Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület Komlói úton lévő központjában

Részvevők: Kis Varga István elnök, MKCS tagság

Február 14. A 2008. évi kutatási jelentés benyújtása a KvVTVI és a DDNPI részére
Gál Györgyné

Február 21.: Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.

Patakmeder a Spirálszive-teremben.

Részvevők: Glöckler G., Róth A., Tasnádi J.,

Február 25. A Spirál-barlang lejárata mellé tervezett esőbeálló védőépülete tervezése és a tervek egyeztetése a Mecseki Erdészeti Zrt-nél.

A terveket Csapó Ferenc készítette, az egyeztetésen Gál György vett részt.

Február 28.: Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.

Részvevők: Glöckler Gábor, Mihovics G., Péter L., Csapó F., Balogh K.,

Március 17.: Bejárás a Spirál-barlangban.

Részvevők: Glöckler Gábor, Egri Csaba, Kovács Richárd

Este: Egri Csaba 3D-s barlangi anyagának vetítéses bemutatója megtekintése a DDNPI Tettyei oktatóközpontban

- Március 21.:** Térképezési munkálatok és feltáró kutatás a Spirál-barlangban.
Részvevők: Glöckler Gábor., Mihovics G., Gál Gy., Halák M., Róth A., Róth G., Péter L.,
- Március 22.:** A Veszprémi Egyetemi barlangászok látogatása a Spirál barlangban (és az Abaligeti barlangban)
Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., +17 vendég
- Május 03.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.
Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., Paczári M., Tobi J., Péter L., Róth G., Németh K., Fajszi L., Róth A.,
- Június 26-28.:** Háromnapos kutatótábor a Spirál-barlangnál.
Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., Csapó F., Péter L.,
- Október 15.: Cholnoky Karszt- és barlangkutatói pályázati anyagok benyújtása csoport és egyéni kategóriában
- Október 23.:** A Papp Endre BE. vendég barlangászainak kísérete a Spirál barlangban
Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., Németh K., Péter L., Csapó F., Gál Gy., Gál I. + 24 fő
- Október 24.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.
Részvevők: Glöckler G., Mihovics G., Németh K., Péter L., Csapó F., Gál Gy., Gál I., Illés T.,
- November 7. Cholnoky pályázat eredményhirdetése.
Csoport kategóriában második hely, egyéniben Rónaki László 3. hely,
Glöckler G. – Gál Benedek könyvjutalom
- November 21.:** Térképezési munkálatok a Spirál-barlangban.
Részvevők: Glöckler G., Gál I., Péter L., Illés T.,

December 05.: Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.

**Résztevők: Glöckler G., Mihovics G., Péter L., Csapó F. Illés T.,
Becze L., Gál B.,**

December 12.: Feltáró kutatás a Spirál-barlangban.

Résztevők: Glöckler G., Németh K., Péter L., Illés T., Csapó F.,

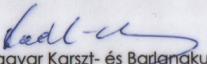

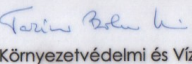
A Cholnoky Jenő
karszt- és barlangkutató pályázaton

a Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület
Mecseki Karsztkutató Csoport

II. helyezést ért el

Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat

Környezetvédelmi és Vízügyi
Minisztérium

Miskolc, 2009. november 7.

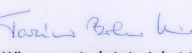
A Cholnoky Jenő
karszt- és barlangkutató pályázaton

Rónaki László

egyéni III. helyezést ért el

Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat

Környezetvédelmi és Vízügyi
Minisztérium

Miskolc, 2009. november 7.

TUDOMÁNYOS MUNKÁK, PUBLIKÁCIÓK

Kiegészítés

A 2008-as MKCs Évi Jelentésében megjelent „Rónaki László publikációs munkássága” címmel közzétett dolgozatok listájából kimaradtakról, továbbá felsorolás az újabban megjelent nyomtatott anyagokról

A 2008. évi csoportjelentésben a 40-46. oldalon 93 magyar és 6 idegennyelvű anyagról található fenti szerző irodalmi munkásságának általa közrebocsátott összeállítása.

Azóta sajnos kiderült, hogy utólag számos kiegészítésre kell teret engedni az anyag teljessé tételéhez. Így az alábbiakban további 41 tétel felsorolása olvasható. Ezzel a 2009. év végéig összesen 140 kinyomtatott publikációról adhatunk áttekintést. A már 77. évét töltő nyugalmazott hidrogeológus szakmai munkásságának ez csupán töredéke. Ugyanis ezekhez járul még az 1958 óta aktív barlangkutató itt fel nem sorolt mintegy 60 tételt kitevő kéziratos tanulmánya, számtalan szakvéleménye és előadásainak anyagai, továbbá az általa készített barlangtérképek.

1.-Mielőtt az előző évi felsorolásból kimaradtak listáját adnánk, előbb az ottani felsorolást néhány kiegészítéssel pontosítjuk.

- 1961 „Beszámoló jelentés ....” [Az Abaligeti-barlang szifonjának első feltárása szivattyuzással 5,5 m mélységig, 32 m hosszan, a vízalatti második szifonig, melyről szerző felmérése alapján térképvázlat és szelvények adnak képet.]
- 1962 „Jelenkori cseppkő....”[A cikkben névvel nem jelölt „kővágószőlősi Böck féle szén kutató táró”-val kapcsolatos anyag.]
- 1966 R.L-Baranyi I: ”Mecsekvidéki...” [A dolgozat teljes anyaga francia nyelven is megjelent.]
- 1968 Szederkényi-Kassai-Rónaki: „Elegendő víz van....” [A tervezett dunai vízvezeték feleslegességéről.]
- 1969 „Hévízes....” [Hozzászólásokkal kiegészítve]
- 1977 Egy pályázati munka bemutatása a ....pp.69-84. 3 ábrával. [Az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság által 1974. évre a „Pécs-Baranya területének geotermikus térszerkezete és geotermikus energia felhasználásának komplex lehetőségei – különös tekintettel a környezetvédelmi szempontokra” című pályázaton dr.Kassai Miklós, dr. Korim Kálmán, Rónaki László, dr. Szederkényi Tibor közös pályamunkája a „**Komplex geodinamikai termálvíz-rezervoár modell Baranyában**” című dolgozat (kézirat 1974. p.71. 8 fejezet ábrákkal.) a díjazottak között szerepelt. Közreadva változatlanul az I. fejezet –Bevezetés, kutatástörténet, a II. f. B pont Az alapadatok és az anomáliák értékelése, a III. f. A termálvízfeltárási lehetőségek.]
- 1982 „A mecseki Karsztkutató...” (.....és az Abaligeti-barlang térképei.)

2.-Az előző években magyarul megjelentek

(A fontosabbak aláhúzva.)

- 1977 Rónaki L. szerkesztésében „**25 év A Magyar Hidrológiai Társaság Pécsi Csoportjának Jubileumi Évkönyve**” Az MHT P.Cs. kiadásában Pécs 1977, pp.1-124. [A 23 szerző közül a tanulmányok fejezetben 5 szerző szakdolgozata olvasható, tagnévsorral és névmutatóval. pp.59-122.+ 24 ábra.]
- 1983 R.L: **Jelentés az Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Dél-dunántúli Területi Szervezetének 1982. évi munkájáról** = Beszámoló a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1982 évi tevékenységéről MKBT Bp.1983. p.5.
- 1984 R.L: **A Mecsek hegység vízföldtani áttekintése** - In Juhász József: Műszaki földtani és vízföldtani tanulmányutak II. Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Kar Tankönyvkiadó Bp.1984. pp.133-141. 4 ábrával. [Az ábrák készítőinek nevei kimaradtak. Így: az 1. 1975. Rónakitól, 2. és 3. 1976. Szederkényi-Kassai-Soósné, a 4. 1978.R.L.]
- 1984 R.L: **A mecseki triász karszt vízföldtana** (-A Nyugat-mecseki karszt forrásai és patakos barlangjai. -A nagy források vízgyűjtő területe. - Karsztformák. - Radiológiai viszonyok az Abaligeti-barlangban. - A karsztvízszint változás, a források hidrogeológiai viszonyai, a mélykarszt utánpótlódása.) – lmf. In. Juhász 1984. pp.142-160. 8 ábrával.
- 1984 R.L: **A szarmata mészkő karsztvize** – lmf. In. Juhász. 1984. pp.160-162. 1 ábrával.
- 1984 R.L: **A Pécsi Vízmű** (A víztermelés és a vízmű területek vízföldtana. - A pliocén vízterület, a Tortyogó, Pellérd vízműterületek. - A pécsi szarmata karsztvíz terület. - A Széchenyi aknai szarmata medence.) – lmf. In. Juhász. pp.163-168. 2 ábrával. [1. ábra 1980. Várhegyiné Kiss Zsuzsa. 2. Istvánfalvi Miklós.]
- 1984 R.L: **Víztermelés** [Juhász J: A Komlói Vízmű c. fejezethez tartozó Kőlyuk környékét tárgyaló rész.] – lmf. In. Juhász. 1984. pp.183.
- 1984 R.L: **A mecseki szénbányászat vízföldtani helyzete és víztermelése** – lmf. In. Juhász. 1984. pp.184-186. 1 ábrával. [Az ábra és üzemenkénti víztermelés táblázatának összeállítója Istvánfalvi Miklós.]
- 1987 Molnár István szerkesztésében az MKBT munkabizottságának (Eszéky-Hellényi-Kassai-Kraft-Molnár-Navratil-Rónaki) első „**Mecseki Forráskataszter**”-e. (A térkép magyarázó 46 oldal +98 térkép M=1:10 000 eredeti és annak kicsinyítései) [Saját kiadású, a szerzők számára kemény kötéssel 3 méretben készült könyveken kívül 1 db A/3 méretű kötetlen példányt a Természerbarát Szövetség (Baronek J.) is megkapott. Terv szerint ez az első kötet. A második részként készült Kraft János szerkesztésében a vízföldtani adatokat tartalmazó kéziratos anyag. Ebből megjelent részletek Baronek-Strasszer: A Mecsek természetjáró kalauza Pécs. 2002.-ben olvashatók a 26-95. oldalakon.]
- 1988 R.L: **Nincs szükség a szellőző kürtőkre** [a pécsi alagútnál] = Dunántúli Napló 1988, márc. 29. p.6. [A hibás terv szerint készült kürtőket több szakvélemény és vizsgálat után elbontva befedték.]
- 1992 R.L: **A mecseki forrás kataszterező munkák eredményei: az új kataszter első kötete** = Pécsi Műszaki Szemle 37. évf. 1. sz. 1992. pp.22-26. [A vízföldtani részzel kiegészítésre tervezett második kötet anyaga Kraft János munkájaként kéziratban elkészült és a Mecsek természetjáró kalauza 2002. évi – immár második kiadásában – annak egy részét 162 forrás leírásával Baronek J. társ szerzővel publikálták.]
- 1993 R.L: **A Mecseki Karsztkutató Csoport 20 éves működése** – MKBT 37. Barlangnapon elhangzott előadások anyaga a MAFC Speleo Club kiadványa Bp.1993. pp.30-32.

- 1995 R.L: **A Mecsek hegység vízföldtana, különös tekintettel a Nyugat Mecsek karsztos jelenségeire és képződményeire** – In. Baronek Jenő: A Mecsek természetjáró kalauza GRUpPA BT kadó Pécs 1995. pp. 22-30. 1 ábrával. [A 2002-es második kiadásban Rónaki anyagai nem szerepelnek!]
- 1995 R.L: **Barlangtúrák** – lmf. In. Baronek pp.172-208. 12 ábra, 6 kép. [Tettyei mésztufa bg. Remény-zs. Büdös-kúti-zs. Köteles-zs. Jószerencsét aknabg. Achilles-víznyelő bg. és lejtaknája, Az Abaligeti-bg, annak második nyugati oldalága és a Törökpince-víznyelőbg. Mély-völgyi-kőfülke vizes barlangja, Meleg-mányi vízfolyásos bg, a mánfai Kőlyuk, a Vízfő forrás-bg.]
- 1995 R.L: **A Mecseki barlangok** - A Mecsek turista térképe M=1 40 000 [A kiadás éve -1995- nem szerepel. Az első lapon a színes képen háttal 3 személy a Zsongorkőről Kővágószöllös felé néz. A jobboldali Csokonay Sándor. A térképre bejelölt barlangokról szerzőtől a hátoldalon rövid ismertetés olvasható.]
- 1996 R.L: **Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat (MKBT) Alapítási éve 1910** – Pécs-Baranya 100 éve a műszaki és természettudományos folyamatok tükrében 1896-1996. A Baranya megyei Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége (MTESz) kiadásában szerk: dr Kassai Miklós Pécs. 1996. pp.79-80.
- 1996 R.L: **Karszt és barlangkutató** In: Kassai – lmf. Pécs. 1996. pp.116-123. 6 ábrával. [Fejezetei: A barlangjárás és kutatás két évszázada. A karsztkutató eredményei. A barlang feltárás és hasznosítás.]
- 1997 R.L szerkesztésében: **A Mecseki Karsztkutató Csoport Jubileumi Évkönyve 25 év** A Mecsek Egyesület és a DDNPI kiadásában megjelent a 41. Barlangnap mecseki rendezvényeire Pécs, 1997. június. pp.1-43 +10 ábra és 2 oldal hirdetés. A hátsó borító belsőn 4 fotó, a külsőn denevér.
- 1997 R.L: **Karszt és barlangkutató Dél-Dunántúlon** – lmf. MKCs Jubileumi Évkönyv pp. 10-25. [Fejezenként tematikus csoportosításban az eredmények részletezése olvasható. (Geofizika, Barlang térképek, Barlangi képződmények, Barlangi kitöltések és csontmaradványok, A barlang mint életér, Komplex kutatás) Irodalomjegyzékkel kiegészített anyag.]
- 1997 R.L: **A Mecseki Karsztkutató Csoport 25 éves működésének áttekintése** – lmf. MKCs Jub. Évk. pp.26-28. [Eközmények, Csoportélet. Feltáró kutatás, Kataszterezés, Tudományos programok, Visszatekintés után a jövőbeni lehetőségek]
- 1997 R.L: **A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat (MKBT) Déldunántúli Területi Szervezete** – lmf. MKCs Jub. Évk. pp.28-31. [Az előzményekben többek között az MKBT 1961-64 évi tagnévsora, az 1976-os megalakulástól az elnökök, titkárok és a vezetőség névsora, majd a működő kutatócsoportok és szervezetbeli tagsága olvasható.]
- 1997 R.L: **A MKCs évi jelentései** – lmf. MKCs Jub. Évk. pp.32-33. [1873-1996 közötti jelentések rövid tartalmi ismertetése.
- 1997 R.L: **A legújabb kutatási és feltárási eredmények a Mecsek hegységben** Elhangzott előadás a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján Badacsonyládbihegy 1996. nov. – lmf MKCs Jub. Évk. pp.34-35. [A csoport megalakulása óta a kataszterezett barlangok száma a korábbi ismereteket hatszorosan meghaladva darabszámban is 200 fölé nőtt. A Spirál-víznyelő feltárásával a Mecsek legmélyebb patakos barlangjaként van bemutatva az ábrákra hivatkozással.]
- 1997 R.L: **Szenzációs felfedezés a mecseki barlangkutatóban, Verecke emléke a Mecsek mélyén** – lmf. MKCs Jub. Évk. pp.36-37.
- 1997 R.L: **Könyvismertetések** - lmf. MKCs Jub. Évk. pp.38-43. [A Magyar Hidrológiai Társaság Pécsi Csoport Jub. Évk., Műszaki földtani és Vízföldtani tanulmányutak II.köt., A Mecseki forráskataszter (1987) bemutatása az 1992 évi előadó ülésen, melyhez készített irodalomjegyzék. International Congress of Speleology 10. Proceedings I_II_III. A Mecsek természetjáró kalauza 1995. Pécs-Baranya 100 éve....]

- 2000 R.L.: **Földtani értékek** - Abaliget-Kovácsszénája-Husztót A/4 formátumú színes [valamennyi lap kiváló fényezett papíron készített] leporelló megjelenési évszám nélkül [2000] a Bálintvölgye KHT Kovácsszénája kiadásában az EU Phare Partnership Program támogatásával 16 oldalon [A cikk pp.6-7. 17 kép és 1 ábra. Ebben első közzététele a Szem-kőfülkében Gál György által a fotók készítésekor talált rendkívülinek számító stromatolit fossziliáról.]
- 2001 Németh János szerk.: **A magyar uránbányászat története** (A 7 főből álló szerkesztőbizottsági tagok között Rónaki László p.5.) Az 500 példányban nyomtatott 470 számozott oldalas(+32.oldalig mellékletekként színes képek) könyv kiadója Mac Maestro Kft. Pécs.2001. [A könyv alapjául szolgáló vágtatlanul jelentősebb bővebb „ A magyarországi uránbányászat bemutatása” című B/5 formátumú leszerkesztett anyag Rónaki által csatolt kiegészítésekkel (Könyv a magyar uránbányászatról 13 oldal, A 2.sz. expedíció és a Bauxitbánya Vállalat műszaki-gazdasági-adminisztratív állományú dolgozói 1954-56 4 oldal.) a Megyei Könyvtár Helytörténeti Osztályon 2 bekötött kötetben (PD 3735.1-2. számon) fellelhető. Sajnos a nyomtatott könyvből a lektorok kitörölték a személyneveket, így a fejezetek szerzőit is. Ennek pótlásaként az eredeti anyaghoz csatolt kiegészítésben alfabetikus névmutató is készült Rónaki által.]
- 2001 Tirkala Ferenc-Lauer János-R.L.: **Kutató-Mélyfúró Üzem** – lmf. In. Németh J. pp.53-59.
- 2001 R.L.: **A Kutató Mélyfúró Üzem külső megrendelésre végzett tevékenysége** – lmf. In Németh J. pp.60-62. [A Baranya megyei települések ivóvíz ellátásához 30 év során 140 mélyfúratú kút kivitelezése történt meg., majd a megyén kívül 19 településen, melyek név szerinti felsorolásból megismerhetők. Ezekon felül külföldi vízfúrások és Duna kanyari (GNV) monitoring rendszer megépítése, valamint Recsk környéki vegyes ásvány kutatás során 38 1200 méteres fúrás mélyült a szükséges vizsgálatokkal. Számos egyéb munkákról van még ismertetés.]
- 2001 Barabás Andor-R.L.: **Hidrogeológiai feladatok** – lmf. In. Németh J. pp.79-80.

3.-Idegen nyelven megjelent dolgozatok:

- 1975 R.L.: **Protection of Mecsek karst and karst-waters at Pécs in the liht of tracer studies** (Abstract) pp.107-109 (A pécsi Mecsek karsztjának és karsztvizének védelme a víznyomjelzési vizsgálatok ismeretében) International Conference Baradla 150 Budapest-Aggtelek VIII..26-29. Budapest **1975**. pp.97-109. [Főleg a Tettye-forrással kapcsolatos.]
- 1989 Lorberer Árpád-R.L.: **Pinlike „Peastone” speleothems as indicators of draught in caves** (A barlangi borsókő mint huzat indikátor) – 10. th International Congress of Speleology Procedigs-Comunicazions I.. 13-20. august **1989**. MKBT. Budapest. pp. 151-152.
- 1989 R.L.: **Quantitative spectrofluorometric determination of fluorescein dye used in tracing of underground water** (A fluoresceinnel festett földalatti vizek festék tartalmának mennyiségi meghatározása) [Ábrán a X.sz. nyomjelzés vizsgálati adatainak grafikus megjelenítése – lmf.10.th...] MKBT. Budapest **1989**.
- 1989 R.L.: **Karsthydrological research activities and main results** – In.Maucha L. (szerk.) – lmf. 10.th...[A kongresszusi tanulmányút füzetében ismertető a Sárkánykút, Vízfő, Abaligeti-barlang-ról.] Field trip guide D1.Karst hydrogeological and speleological features, MKBT. Budapest. **1989**. pp.5-9. Fig 2-10.
- 1990 R.L.-Vukov Péter: **Österreich-ungarisch höhlenforschen treffen Osztrák-magyar barlangász találkozó** [Seibersdorfi Barlangkutató Csoport (SKV-RZ Höhlenkunde) látogatása a Gubacsos turistaházban történt elhelyezéssel. Az MKCs kaposvári Eszperantó Csoportjának vezetője (Vukov) által kezdeményezett és

megszervezett vendéglátáson résztvevők számára kétnyelvű ismertető füzet.]
Mecsek 12-14 október 1990. pp.1-24. 13 ábra, 1 fotó.

4.-A legutóbbi két évben megjelent publikációk:

- 2008 R.L: **Magyarországi bányaiskolák Különös tekintettel a Pécsi Bányaiipari Technikum történetére** - Újabb emléklapok a pécsi bányászat történetéből. A Pécsi Bányászati Alapítvány kiadásában korábban a Pécsi szemlében megjelent cikkek gyűjteménye változatlan újra nyomása könyv alakban. Pécs 2008. pp.57-65. [Eredetit ld. 2005.Tavaszi.]
- 2008 R.L: **A Tettye-forrás vízgyűjtő területe, barlangjai és szökevény vizei** = Hidrológiai Közöny 88. évf. 2008. 4. sz. júl-aug. pp.18-27. 7 ábra, 4 kép + a szerzőről nacionálé.[Az MKBT 2009-es Chonoky Jenő pályázaton díjazott munka. A címben jelöltek mellett a Tettye-forrás barlangjának feltárását rögzítő első részletes adatközlő leírása.]
- 2009 R.L: **Beszámoló a Pécsi Barlangász Klub 2009 évi első előadásáról** = MKBT Tájékoztató 2009. júl.-aug. p.5. 1 fotóval. [MKCs előadás (Glöckler-Gál) az újonnan felfedezett Spirálbeli üregekről. A bg. 747 m össz. hosszúságú poligonjából az új járat 281 m. Összehasonlításként az Abaligeti-barlang szintes poligon hossza 447 m.]

5. Kiadás alatti munkák:

- 2009 **Az Abaliget környéki barlangtérképek** (kéziratban p.6) [Az MKBT-nek közlésre leadva a Karszt és Barlang-hoz 2006. IX. 11.]
- 2009 **Természetes és mesterséges üregek Dél-Dunántúlon Napjaink katasztere 1952-61 II. Rész. A 2006-ig megismert barlangok kataszteri listája** (Kéziratban p.34) [Közlésre lmf. 2006. II. 23.]
- 2009 **A Büdös-kút-forrás földtani környezete és barlangja** (Kéziratban p.6+3 ábra és 2 kép) [Közlésre a ME. Évkönyvnek 2009 IX.]
- 2009 Vass Béla **a pécsi barlangkutatók '50-es évek utáni újraélesztője túl van a 85. életévén** –(kéziratban p.3.) Rövidített változat: **Vass Béla a pécsi barlangkutatók korelnöke** (kéziratban p.1) [2009 nov. 12.-én a Karszt és Barlang Szerkesztőségétől felkérésre készített anyag fénykép melléklettel.]

Az utóbbi időben közzétett néhány dolgozat bemutatása

(Rónaki László)

Miután ez évi jelentésben olvasható a jelen szerző által nyomtatásban megjelent anyagok listája az előző évi jelentésben közzétettek kiegészítéseként, itt a cím szerint az utóbbi időben megjelent fontosabbnak ítélt dolgozatokból kiemelt részleteket kívánom összefoglalni.

1./ Szombathelyen 2005 márciusában a BDF Természetföldrajzi Tanszék rendezésében megtartott VIII. Karsztfejlődés Konferencia keretében elhangzott a „Dél-Dunántúl új barlangkatasztere” c. előadás, ami a konferencia anyagait bemutató **Karsztfejlődés X.** c. kötetben a szerkesztők által önkényesen megváltoztatott **„Hozzászólás a Dél-Dunántúl új barlangkataszteréhez”** címmel jelent meg. (Értelem szerűen tehát a szerző saját maga szolt hozzá az általa készített munkához. Ez a helytelen címváltoztatás abból eredhetett, hogy miután szerző korábban az általa összeállított kéziratot a szegedi kutatóknak átadta, azok fizetett megbízásból néhány objektummal bővítve elkészítették a „Közhiteles nyilvántartáshoz”. Ezt követően a Mecsek Egyesület Évkönyvében 2004-ben Ország J. saját kizárólagos eredményüknek feltüntetve publikálta. E tény az előadás során elhangzott, melyhez valóban helyreigazításként „hozzászóltam”.)

Valójában a Dél-Dunántúli régiót felölelő első barlang-nyilvántartás elkészítését bemutató előadás 426 barlang adatainak általunk történt feldolgozásáról számolt be, szemben az Ország J. által közölt 241-el. A dolgozatban grafikus ábrák is szemlélhető egyrészt a kataszter készítése (Kadic 1956 előtt, Szabó P.Z. 1956 után, Rónaki 1978-tól folyamatosan napjainkig.) számadatai, másrészt e számok különböző kutatócsoportok feltárásaihoz kötve az idő skálán.

2./ A **„Karsztfejlődés XII.”** 2007-ben megjelent kötetben **„A mecseki karszton történt víznyomjelzések áttekintése”** c. előadási anyag 62 nyilvántartott kísérletről ad számot. Ezeket térképen ábrázolva, az eredményeket értékelve és a nyomjelzést végző személyek – csoportok nevét feltüntetve a téma egyedüli és első esetben összeállított közzététele. Az utóbbi időben az Aquaprofit által szakszerűtlenül végzett nyomjelzések téves értékelésének bírálata figyelemkeltő.

3/ **Az uránbánya kapcsolata a mecseki karszttal** c. dolgozatban társszerzővel első esetben került nyilvánosságra a címben jelölt téma **A Mecsek Egyesület 2006-os Évkönyvében**, majd kibővítve a **Bányászati és Kohászati Lapok Bányászat 2007/3.**

számában ugyanazon társszerzővel (Ádám I.) megjelent „**Az uránbányászat és a karszt**” c. dolgozat. Utóbbi tartalmát alább ismertetem.

A Jakab-hegy alatt folytatott bányaművelés az abaligeti karsztos mészkő terület alá jutott, miután az érces zóna északi dőlését követve történt a termelés. A korabeli titkolózás miatt a címben jelzett téma első esetben került a szerzők által nyilvánosságra.

A vízföldtani helyzet ismertetése után két bányüzem aknáival lehet megismerni. A MÉV V.sz. légaknája az Abaligeti-barlangtól DNy-ra annak vízgyűjtő területén kívül eső karsztos mészkő területen mélyült 1065 m mélységig. E közben a karsztos zóna átharántolásakor történt sikeres cement injektálás hatására vízbetörés nem volt, de a minimális tartós vízbefolyás (120 l/p) a karsztvízszintre depressziót gyakorolt. Az akna közelében a 13. szintről mélyített 13/23-as centrális vakakna talpát képező zsomp az 1446 m mélységében az ország legmélyebb bányatere volt. Itt a kőzet természetes hőmérséklete 58 fok celzius. Egyébként az uránbányában megállapított geotermikus grádiens 26,5 m/C fok-nak adódott. Az V. légaknától DK-re korábban a karsztos összlettől távol mélyített IV.szállító akna 1146 m talpmélységével az ország legmélyebb függő aknája volt. Ennek mélyítése során a homokkőből egy meredek dőlésű 140 m hosszan tartó vetőzónából történt az uránbányászat legnagyobb hozamú, 2683 liter/perces vízbetörése.

A 6 oldalas dolgozat 2 ábrája a bánya jellemző metszeteit, a 2 térkép pedig a karszt és a tárgyalt objektumok elhelyezkedését, illetve a karsztvíz áramlás izohipszás elterjedését ábrázolja az V. bányüzem felett.

Szombathelyen rendezett konferenciák egyikén a fenti dolgozat rövidített változatát adtam elő az „**Uránbányászat a karszt szomszédságában**” címmel, mely a konferencia előadásainak kötetében **Karsztfejlődés XII.** megjelent. Ebben a víznyomjelzésekről írt fejezet (p.262-265.) számít a fenti publikációkhoz képest többletet. Így az 5. ábra elvi földtani szelvény a IV. szállító akna mélyítésekor történt vízbetörés eredetének nyomjelzéses vizsgálatához.

4./ **Hidrológiai Közlöny 2008 4. számában** jelent meg a 2009. évi Cholnoky Jenő Karszt-és Barlangkutatói Pályázatra beadott – díjazott – dolgozat „**A Tettye-forrás vízgyűjtő területe, barlangjai és szökevény vizei**” címmel.

Egyedülálló a közölt adatgyűjtemény, melyek között elsőként került nyilvánosságra a Tettye rekonstrukció során feltárt szifon barlang mérete és a vízmű duzzasztásos üzemmódjához megépített létesítmények jellemzői. Az 1. ábra a pécsi Mecsekoldal vízmegjelenései és a repedésvizek izometrikus vonalait mutatja be feltüntetve a Tubesen fúrásokkal feltárt karsztvízszinteket is.

A 2. ábra az 1973-ban közreadott idealizált vízföldtani szelvény 2007-es korszerűsített változatát mutatja be. A 3. ábrán a Ny-Mecseki Nagy karsztforrások lehatárolása és értékelése látható. A 4. ábra a Tettye-forrás 8 km²-es vízgyűjtő területét és környezetét ábrázolja a barlangok, mélyfúrások, víznyomjelzési helyek és a fekü, valamint a fedő képződményekből fakadó források elhelyezkedésével. A szöveges rész a barlangok rövid ismertetését is adja. Az 5. ábra a vízgyűjtő ÉNy-i határát képező 800 m mélységig ábrázolt földtani pikkely metszete. A 6. ábra mutatja be vetületben és metszetben a Tettye-környék földalatti létesítményeit a Szt. János kúttól a Tettye-1 sz. kutatófúrásig a karsztvíz elhelyezkedésével. Ábrázolva van ezen a Tettye-forrás szifonbarlangja és a tőle DNy-ra az aknából kihajtott csapoló vágat is. Végül a 7. ábrán áttekinthető a vízgyűjtő környezetének észlelő hálózata. Az illusztrációkat 4 fotó zárja, továbbá az irodalomjegyzék 29 tétele tájékoztat a hivatkozottokról.

CSOPORTÉLET

A Mecseki Karsztkutató Csoport a 2009. évben is lelkesen, nagy energiával folytatta tevékenységét. Az elmúlt év hatalmas feltárása után igaz, nem sikerült olyan mértékű új eredményeket elérni, de az egyszer már elért siker tovább élte a korábban kicsit lankadó reményeinket. Szeretnénk még újabb, a mecseki „Nagy Barlang”-ba vezető járatot kutatni. S egyszer talán majd a barlang is megmutatja magát.

Az év során több alkalommal vettünk részt vetítéseken, ahol számos, a felszíni és felszín alatti túrák során készült kép színesítette az élménybeszámolót. Az erőnlét megtartására és a technikai jártasság fejlesztésére több teljesítmény- és magashegyi túrát is szerveztünk közösen és családtagokkal, barátokkal is.

Salföld 30 Teljesítménytúra

(Mihovics Zoltánné)

Péter Lilla és én már részt vettünk a Tanúhegyek nyomában teljesítménytúrán, amelyet mindig ősszel rendeznek meg és az őszi időjárás kifogott rajtunk mert hiába volt nagyon jó érzés megmászni a Tanúhegyeket, sajnos a sűrű köd miatt nem tudtuk megcsodálni az alatt elterülő tájat.

Így született az ötlet, hogy egyszer tavasszal vagy nyáron el kell jönni a Balaton felvidékre és bejárni ezeket a gyönyörű hegyeket. Kapóra jött ehhez a május 23.-án megrendezésre kerülő Salföld 30 elnevezésű teljesítménytúra, mivel az útvonala hasonló, mint az őszi túráé és bejárja a Tanúhegyeket.

Mivel rég teljesítménytúráztunk a 30 km-es távot választottuk. Ebben a távban három hegyet kellett megmászunk, a Badacsonyt, a Tóti-hegyet és a Gulácsot.

A túrát megelőző este megérkeztünk Badacsonytördemicre, szakadó esőben!!!! Sebj, az előrejelzés szerint másnapra ragyogó napsütés várható! Kellemes, házias panzióban vettünk szállást, házigazdánk minden földi jóval ellátott minket. Finom vacsora, kellemes borok kerültek az asztalra.

Másnap kora reggel, a házias reggeli és a házi, eperfahordóban érlelt pálinka elfogyasztása után, felvettük hátizsákjainkat, és neki indultunk a túrának.

Ragyogó napsütés volt már kora reggel, Ferivel élesítettük a fényképezőgépeinket, tudtuk, hogy számtalan szebbnél szebb fotózni való vár ránk utunk során.

A túra a badacsonytördemici Faluház udvaráról indult. Bizony pontosan fél tízkor sikerült elindulnunk, bár nem nagyon akartunk rohanni, már az elején arról beszéltünk, hogy

nem számít a szintidő, inkább a túra útvonalára, a látnivalókra koncentráljunk, Így aztán meglehetősen kényelemesen vágunk neki, lassan kapaszkodtunk fel Badacsony hegy tetejére, a Bujdosok lépcsőjéről több kitérőt is tettünk a fotózás, a látvány kedvéért. Az első ellenőrző ponton aztán néztünk bután, hogy több mint 1 óra alatt alig 3 km-t tettünk meg és bizony nagyon szalad az idő, a nap is sütött, egyre melegebb lett.

El is kezdtünk kicsit „belehúzni”, alig értünk le a Badacsonyról, mikor Feri észrevette, hogy elveszett a nap szemüvege! Nem volt éppen egy olcsó darab ezért úgy döntöttünk, hogy visszamegyünk, hátha sikerül megtalálni. Sajnos nem jártunk sikerrel, ezért folytattuk utunkat, a Kisfaludy kilátó megmászását kihagytuk, mivel az időközben magasra nőtt fák miatt nem lehetett semmit sem látni.

Kellemes meglepetés volt az időközben igencsak nyáriasra fordult időjárásban a Varga pincészetnél lévő ellenőrző ponton a borkóstoló. Pincehideg balatoni tájborok vártak minket, ízlés szerint lehetett választani a száraz és édes fajták között.

Az első pillanatokban üdítő nedű viszont gyorsan megbosszulta magát, egy kissé „fejbecsapott” valamennyiünket! Szendvicsekkel és csokival ellensúlyoztuk az amúgy nagyon finom borocska hatását, és sietve folytattuk utunkat a Salföldi kolostor romok felé. A romnál egy nagy csapat gyerek éppen szám háborúsdit játszott, kicsit bujkáltunk köztük, készítettünk a szépen helyreállított kolostor romról néhány fotót és indultunk tovább, hiszen még hosszú út és két hegy megmászása állt előttünk.

A Salföldi Tájvédelmi falucskában azonban ismét megállítottuk az időt! Valamennyi házacskája korhűen helyreállítva, olyan csodálatos látványt nyújtott, hogy nem tudunk betelni a velük. Végig csodáltuk az egész falucskát, valamennyi házát, Gábor még egy csacsival is barátságot kötött az egyik kerítésen keresztül. Ferit, mint építészt különösen lenyűgözte a látvány, amit a korhú falu kép adott. Míg útban voltunk a Tóti hegyre azon beszélgettünk, vajon hogyan csinálták, hogy az egész falut (a házakon elhelyezett évszám táblák szerint) alig 2-3 év alatt teljesen, korhűen felújították, vajon milyen pályázat vagy mi segítette őket, és jó lenne sok-sok ilyet látni az országban. Főleg, hogy ezekben a házakban szemmel láthatóan laktak is, nemcsak nyaralóként, látványosságként szolgáltak.

Aztán elérkeztünk a Tóti-hegy lábához és a hegytetőig örültünk, hogy levegőt kapunk a kaptatón. Igen meredek, szűk ösvény vezetett a hegy tetejére. Viszont a hegytetőn olyan csodálatos panoráma fogadott minket, hogy az bármilyen kaptató megmászását megérte volna!

Maga a hegytető egy alig 10-15 m²-es sík terület, egy kúp tetején, igazi hegycsúcs, mint a mesékben. De bizony nem időzhetünk itt sem, sokáig mert addigra mindenki feladta a versenyszellem, és hol volt már a reggeli megállapodás, hogy nem számít a szintidő!

Bizony ekkora már mind szeretnénk volna, ha a 3 csúcs megmászását és a 30 km-es távot szintidőn belül teljesíteni tudjuk. Bele is húztunk.....

Gáborral ketten neki lódultunk és meg sem álltunk az Istványa pincészetnél lévő ellenőrző pontig, ahol újabb kellemes meglepetések vártak. Egyszer: sok-sok finom zsíros és vajos kenyér, hagymával vagy anélkül, valamint az Istványa pincészet finom borai, méghozzá gyönyörű boros kelyhekben kitöltve, finom rosé, és két féle fehér bor várta a fáradt túrázókat. Okulva az előző borkóstolás tanulságából egy könnyű rosé megízlelése után, két hatalmas zsíros kenyér mellé egy nagy pohár colát kértem, Gábor szintén ezt választotta. Mikor mi már javában falatoztunk megérkezett Feri és Lilla is, igaz ekkor már aggódtunk is értük, mert erre a részre egy szalagozás vezetett és könnyű volt eltéveszteni a pincészethez vezető utat. De szerencsére csak a fotózás kötötte le Ferit. Ők is megkóstolták a finom borokat, meguzsonnáztak zsíros és vajos kenyérből és indultunk sietve tovább, mert előttünk ott magasodott meredek lejtőjével a Gulács!

Bizony a Gulácsra felfele menet szétszakadt a csapat: Gábor ment elől, Feri követte, mi Lillával fűjtatva kaptattunk felfelé. Néhány méterre a hegytetőtől Gábor visszafelé jövet igen csak meglepő és „kellemetlen” hírt közölt velünk. - Jó lesz, ha behúztok! Ha tényleg teljesíteni szeretnénk a szintidőt ugyanis van 50 percünk! Végig rosszul számoltunk az idővel!” És tényleg igaza volt, mert mind abban a hitben voltunk, hogy 18,50-re kell beérnünk. Igen: csak hogy 9,30-kor indultunk, és ha szintidő 8 óra, akkor mi pont egy órával elszámoltuk magunkat. Lillával felrohantunk az ellenőrző ponthoz, gyors pecsét és már rohantunk is lefele a fiúk után. Igaz nem láttuk már őket, de igyekeztünk mielőbb leérni a sík a terepre. A szűk meredek ösvényen, bukdácsoltunk lefele, minduntalan félreállva a még felfele mászókkal szemben. Végre leértünk a hegyről, és sík terepen igyekeztünk gyors tempóban haladni, hisz még Badacsonytördemic templomát sem láttuk, az idő pedig egyre fogyott.

Számtalan szőlőt megkerülve végre eljutottunk Tördemic határában ahonnan már látszott a falu temploma, ez új erőt adott és szinte futva haladtunk a falu felé. Bizony a Falu ház még igen messze volt a határtól. A falu határban utolértük Ferit, azt mondta Ő most már inkább csak fotóz, a szintidőt lehetetlen már teljesíteni, kértük, hogy mi a helyzet Gáborral? Azt mondta, hogy Ő nem adta fel, és futva igyekszik a célhoz.

Mi sem adtuk fel Lillával és volt velünk egy kedves lány, aki útközben csatlakozott hozzánk, lefele a Gulácsról. Hárman lányok, most már az aszfalton futó lépésben igyekeztünk a célig, közben azon neveltünk, hogy most már meg sem mernénk állni, mert akkor tutti, hogy nem tudnánk még egyszer elindulni!

Végre megláttuk a Faluházat, és a Célt. Gábor már levetett bakancsokkal ült az egyik padon. 17,50-kor sikerült célba érni, igaz 20 percet késtünk Lillával, de a rendezőség

teljesítettnek fogadta el a részvételünket és megkaptuk az emléklapot, és kitűzött. Én meztláb mentem Gáborhoz, mert mondtam, hogy én ezt a bakancsot most látni sem akarom, úgy fáj a lábam! Reggel még rendeltünk cél gulyást, de most fáradtan nem nagy kedvünk volt hozzá. Miután Feri és beérkezett a célba mégis elmentünk gulyászni, mondván ártani nem árt, addig is a túrázók között vagyunk és tudunk beszélgetni.

Nagyon feldobta a hangulatot a kellemes zene, és forró gulyás, amivel valamennyien megégettük a szánkat, mert mire a másik szólt volna, hogy forró addigra valaki mindig belekóstolt. Nagyot beszélgettünk, jókat nevettünk, lassan megettük a finom gulyást és elindultunk vissza a szállásunkra. Eredetileg estére szaunázást terveztünk, de egész nap nagyon meleg volt és igen fáradtak voltunk. Így fürdés után már „csak” egy kis sütizésre és borkóstolásra maradt energiánk. Házigazdánk finomabbnál finomabb borokkal kínált, a borozó, a sütésre is alkalmas búbos kemence.

Vasárnap reggel a finom eperfahordós pálinka, és házias reggeli elfogyasztása közben megbeszéltük, hogy még egyszer megpróbáljuk Feri napszemüvegét megkeresni. A szőlőig kocsival fel lehet menni a Badacsony hegyre, onnan már „csak” a Bujdosók lépcsőjét kell megmászni és elmenni addig a helyig ahol észrevette, hogy leesett. Lehet, hogy senki nem vette észre és ott hever valahol az avar között ahol esetleg Feri egy-egy makró fotót készített. Sportszerűen megmáztuk a hegyet, fantasztikus fotókat készítettünk olyan helyekről, ahonnan előző nap nem volt időnk, de a napszemüveg sajnos nem lett meg.

Hazafelé először Keszthely felé vettük az irányt, a kastélyba a belépőt inkább kihagytuk, viszont a parkot körbejártuk és rengeteg szebbnél szebb fotót készítettünk. Keszthely belvárosa példaértékűen szép, csodálatos növény kompozíciók díszítik az utcákat, rend, tisztaság mindenütt. Jó lenne itthon is ennyi növényt látni a szürke tereken, utcákon. A kikötőben éppen indulóban volt egy séta hajó, csak idő szűke miatt nem szálltunk fel rá. Már igencsak délutánba hajlott az idő így elindultunk hazafelé.

Amíg csak látszott vissza-vissza néztünk a Balatonra és a Balaton felvidék hegyeire. Gáborral eldöntöttük, hogy a nyári szabadságunk alatt feltétlenül visszatérünk és bejárjuk azokat a helyeket, amelyeken most nem tudtunk megfordulni.

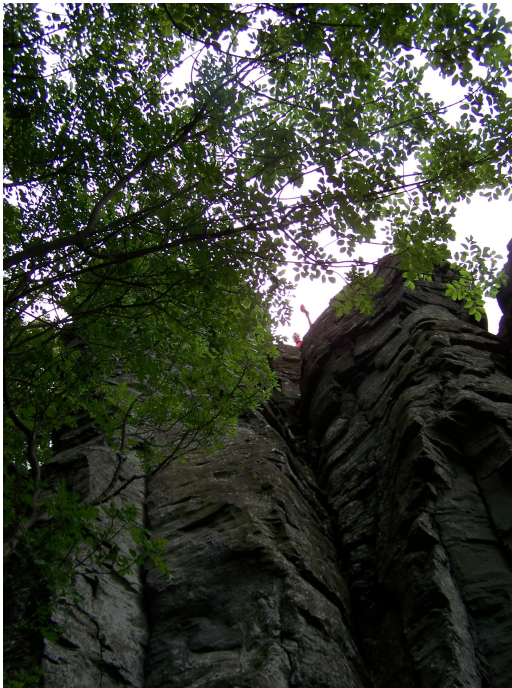
Sok-sok szép emlékekkel, fotóval, késő este érkeztünk meg Pécsre.

(Az alábbi összeállítás abból a sok-sok szép fotóból való, melyet ekkor készítettünk.)

Képek

Kiadja a Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoport
7629 Pécs, Komlói út 94.-98.

Elnök: Kis Varga István

Csoport-vezető: Glöckler Gábor
7632 Pécs, Enyezd u. 19. Tel.: 30/973-0338

Szerkesztette: Gál Györgyné

PÉCS, 2010